

CERCETĂRILE ARHEOLOGICE DE LA FOENI-SELIȘTE (JUD. TIMIȘ). RAPORT PRELIMINAR

Alexandru Szentmiklosi, Călin Timoc

Cuvinte-cheie: România, Banat, Foeni, sondaj arheologic, așezare sec. III-IV, locuințe, ceramică cenușie, fibulă, obiecte din fier.

Schlagwörter: Rumänien, Banat, Foeni, archäologische Prüfausgrabungen Siedlung von 3.-4. Jh. n.Chr., Wohnungen, graue Keramik, Fibel, Eisengegenstände.

Existența sitului arheologic de la „Seliște”¹, în hotarul comunei Foeni (jud. Timiș), a fost semnalată în cadrul unor cercetări de teren², unde, alături de materialele ceramice aparținând secolelor III-IV, s-au găsit și fragmente ceramice aparținând sfârșitului epocii bronzului, respectiv culturii Cruceni – Belegiș³ (Pl. I/1-2). În cursul lunii iulie a anului 2004, a fost executat un sondaj arheologic care a avut ca obiectiv lămurirea situației stratigrafice⁴. În literatura arheologică de specialitate, comuna Foeni este cunoscută prin descoperirile sarmatice de la sfârșitul sec. II- prima jumătate a sec. al III-lea d.Chr., făcute în cadrul săpăturilor arheologice din punctul *Cimitirul Ortodox*⁵. Tot în hotarul localității sunt semnalate numeroase descoperiri de materiale ceramice a căror încadrare cronologică cuprinde perioada secolelor III-IV⁶.

S-a trasat o secțiune de control (S.1/2004) de 10 x 2 m, orientată SV-NE și, imediat sub arătura adâncă de aprox. 40 cm, s-au conturat câteva complexe, care au determinat extinderea sondajului cu o a doua secțiune (S.2/2004) paralelă cu secțiune S.1⁷. Pentru lămurirea complexului arheologic L.1, pe latura nordică a secțiunii S.1, între metrii 1-7 a fost deschisă o casetă (C.1) cu dimensiunile de 6 x 5 m (Pl. II și V/1).

În S.1/2004, între metrii 5,64 – 8,10, pe profilul nordic al martorului care desparte S.1 de S.2, la adâncimea de – 0,40 m, s-a conturat, oblic în secțiune, **locuința L.1** (Pl. V/2). Locuința avea în mijloc dărâmătură din lut ars și fragmente ceramice de sec. III-IV. Sub dărâmătura de chirpici, nivelul cenușos, foarte fin și de culoare roșiatică, conținea fragmente ceramice de

secol III-IV, precum și un fragment dintr-o lamă de cuțit din fier, extrem de corodată⁸ (Pl. III/2). Umplutura locuinței continuă cu un nivel lutos negru-brun extrem de gros, în care s-au găsit materiale arheologice din aceeași perioadă (sec. III-IV). Pe marginea locuinței au fost dezvelite gropi de stâlp care indică o structură de lemn solidă. Chirpiciul descoperit în partea superioară provine, foarte probabil, de la lutul cu care s-a tencuit împletitura de nuiele dintre stâlpi, acest lucru fiind sugerat de urmele de nuiele păstrate. Locuința este de tip bordei, partea sud-estică adâncindu-se foarte mult (-1,90 m). Intrarea se făcea dinspre nord-est, pe trepte săpate în lut (în număr de patru), dispuse în spirală. Colțul sud-estic al locuinței este tăiat de groapa G.1 care este contemporană fie cu locuința patrulateră (L.4), fie cu groapa G.3, care secționează colțul nordic al acesteia din urmă. Dimensiunile locuinței sunt: 4,80 x 2,40 m.

Locuința L.2 a fost surprinsă parțial în profilul nordic al casetei C.1, fiind de tip bordei (Pl.VI/1). S-a conturat la adâncimea de -0,40 m, orientarea ei fiind nord-sud. Forma locuinței este circulară, spre partea inferioară devenind patrulateră. Pe latura vestică a locuinței, la aceeași adâncime, în lutul viu a fost săpată o nișă în două trepte, cu acces dinspre sectorul patrulater. Nișa a avut, probabil, rolul de a păstra temporar provizii sau oala cu jărat (precum cea fragmentară, descoperită în groapa G.1) pentru încălzirea locuinței. Pe fundul locuinței (în colțul sudic al sectorului patrulater) a fost descoperită o groapă de formă circulară (h = 1,62 m și diam. între 62 și 48 cm).

Umplutura locuinței: la baza locuinței a existat un nivel de amenajare format din bucăți de chirpici și pământ cenușos de culoare negru-gălbui, cu o lentilă masivă de culoare brun cărămizie, având în compoziție fragmente ceramice de sec. III-IV. Această amenajare a fost căpăcuită de un strat relativ gros de pământ negru lutos deasupra căruia, într-un strat cenușos, de culoare brun-cărămiziu, care indică un incendiu, s-au descoperit fragmente ceramice de sec. III-IV, fragmente de rășniță și un jeton. Diametrul locuinței L.2 (probabil lățimea) este de 2,40 m. Intrarea în locuință se făcea, foarte probabil, dinspre nord sau nord-est.

Locuința L.3 a fost surprinsă parțial în profilul vestic al casetei C.1, fiind conturată la adâncimea de -0,40 m (Pl. VI/2). În jurul locuinței de tip bordei au fost surprinse gropi de stâlp din care o parte făceau corp comun cu locuința. Orientarea bordeiului este nord-sud, la fel ca și la celelalte două locuințe (L.1 și L.2). Fundul locuinței are o amenajare din pământ de culoare negru-gălbui, gros de aprox. 50 – 60 cm, în care s-au găsit fragmente ceramice lucrate la roată și manual, de sec. III-IV, oase și chirpici de mici dimensiuni. Această umplutură a fost căpăcuită de un strat

gros de pământ de culoare neagră, deasupra căreia a existat și o lutuială cu lut galben tare, bățătorit. Deasupra acestei lentile de lut galben au fost găsite fragmente ceramice din aceeași perioadă cu cele din amenajarea de pe fund (sec. III-IV), lucrate la roată, precum și oase masive. Fragmente ceramice descoperite pe această lutuială galbenă au fost dispuse orizontal, indicând nivelul de călcare în bordei. Printre aceste fragmente ceramice, câteva de la un vas reîntregibil a fost lucrat la roată, însă pasta este grosieră, având ca degresant pietricele mărunte și nisip cu bobul mare. Vasul are o culoare brun-roșcat, buză ușor evazată, cu marginea netedă, fiind ornamentată pe umărul vasului cu incizii dispuse în linii și sub formă de valuri. Restul umpluturii bordeiului, de culoare cenușie și galben – cărămiziu, conține materiale ceramice de sec. III-IV, oase și bucăți de chirpici. Diametrul locuinței este de 2,62 m. Intrarea în locuință se făcea, foarte probabil, dinspre nord sau nord-est.

Locuința L.4 este de formă patrulateră, semiîngropată, având dimensiunile de 3 x 2,60 m (Pl. VII/1). Locuința pornește de sub stratul de arătură, fiind ușor mai târzie decât locuințele de tip bordei L.1, L.2 și L.3. Latura nord-vestică a locuinței a fost secționată de o groapă mai târzie (G.3), care indică continuarea locuirii sitului și după dezafectarea acestei locuințe. În jurul locuinței au fost surprinse gropi de stâlpi, unele dublate, al căror diametru indică o structură de lemn solidă. Unul din stâlpi secționa un covor de fragmente ceramice care proveneau de la un vas zdrobit pe nivelul de călcare corespunzător celor trei bordeie (Pl.VII/2). Intrarea în bordei se făcea pe latura estică, unde marginea este semicirculară. În lateralul acestei intrări semicirculare, au fost surprinse gropi de stâlp dublate în interiorul intrării. În dreapta intrării, în colțul nordic al locuinței a fost descoperit un cuptor de mici dimensiuni, fără vatră lutuită, în interior păstrându-se fundul de la vas folosit probabil pentru jar (Pl.VIII/1). În umplutura galben-cenușie au fost descoperite fragmente ceramice de sec. III-IV precum și un inel de fier puternic corodat.

Locuința L.5 a fost surprinsă parțial în profilul sudic al secțiunii S.2 / 2004 între metrii 6 - 9, sub stratul de cultură negru lutos (Pl. IX/1). Este de formă rectangulară, semiadâncită, având gropi de stâlp atât în exterior cât și în interior. Umplutura lutoasă este de culoare neagră, fără inventar ceramic.

Locuința L.6 a fost dezvelită parțial în colțul S-E al secțiunii S.2, între metrii 0 - 1,20, la adâncimea de - 0,40 m (Pl. VIII/2). Platforma de lut galben bățătorit, groasă de aprox. 10 cm, a avut partea superioară rasă de plug și pare să fie ultimul nivel de locuire de secol III-IV. Platforma de lut acoperă atât groapa de stâlp care aparținea gropii G.2, cât și cuptorul, perforat de

groapa de stâlp mai sus amintită. Această locuință pare să fie arondată unui spațiu delimitat de fundația de grad care traversează S.1 și S.2.

Groapa G.1, de formă circulară s-a conturat în S.2 și taie colțul sud-estic locuinței L.1, având o umplutură lutoasă de culoare negru-gălbui (Pl. IX/2). Pe fundul gropii a fost descoperit un vas parțial întreg (partea inferioară) cu urme de ardere și de cenușă (utilizat probabil pentru păstrarea jarului), având fundul găurit. Vasul, cu pastă grosieră, era situat cu fundul în sus, în el, direct pe sol, găsindu-se un fragment de scoică. Lângă fragmentul de vas s-a mai descoperit un fund de cană de culoare cenușiu închis de sec. III-IV. Diametrul gropii este între 1,26 și 1,40 m, având adâncimea maximă de 0,96 m.

Groapa de provizii G.2 s-a conturat în S.1 și S.2, în apropierea șanțului de fundație. Dimensiunile gropii sunt 1,76 x 1,24 m, adâncimea ei fiind de -1,30 m (Pl. XI/1). Pereții și fundul gropii prezintă urme clare de lutuire. Deasupra lutuirii de pe fundul gropii a fost surprins un nivel relativ subțire de pământ negru lutos, probabil cu rol de hidroizolare. Fragmentele ceramice de culoare cenușiu-închis de secol III-IV, dispuse orizontal, au avut probabil rolul de structură de rezistență pentru podeaua gropii. Stratul de cenușă care căpăcuiește nivelul de pământul lutos, de culoare neagră, este gros în unele locuri de aprox. 7-8 cm și sugerează o ardere intenționată, probabil cu rolul de a întări pereții lutuiți ai gropii. Lipsa lemnului ars, precum și urmele de coacere a lutuielii par să indice utilizarea unui combustibil ușor (stuf, paie), care a generat o temperatură nu foarte înaltă și nici foarte lungă în timp. Deasupra acestui strat de cenușă a fost surprins un strat compact de dărâmătură de chirpici (probabil de la structura acoperișului). Al doilea nivel de umplutură cenușoasă, situat deasupra dărâmăturii, este rezultatul lucrărilor de amenajare a așezării, ulterioare incendiului. Fragmentele ceramice descoperite aici se datează în secolele III-IV. În umplutura cenușoasă de deasupra dărâmăturii de chirpici au fost descoperite câteva fragmente de la o fibulă cu resort din fier, puternic corodate (Pl. III/3). Urmele evidente de incendiu evidențiate de locuințele L.2 și L.3 indică, foarte probabil, utilizarea acestei gropi de provizii în aceeași perioadă în care au funcționat și aceste locuințe.

Groapa G.3, de formă elipsoidală (diam. 1,22 x 1,34 m), s-a conturat la adâncimea de -0,40 m, având o adâncime de - 0,58 m. Umplutura a fost de culoare brun-cenușiu. Groapa taie latura nordică a locuinței L.4, fiind ulterioară acesteia.

Groapa G.4, a fost surprinsă în planul secțiunii S.1, la adâncimea de -0,40 m, la metru 1,80 m, de-a lungul șanțului de fundație. Diametrul lui este de 0,60 m, adâncimea gropii fiind de 0,90 m. A fost descoperit un singur fragment ceramic lucrat la roată, atipic.

Groapa G.5. Umplutura de culoare neagră a fost afânată. În umplutură, la adâncimea de 0,80 m, a fost descoperită o mărgea din pastă de sticlă (?) de culoare albă și un fragment de brătară din bronz, elipsoidală în secțiune, cu capătul lățit. Fragmentele ceramice de mici dimensiuni din umplutură sunt atipice, din pastă grosieră, lucrat cu mâna.

Cuptorul a fost descoperit în metrul 1 al secțiunii S.2/2004, la adâncimea de -0,50 m, gura de acces fiind spre est. Cuptorul, cu diametrul de 16 cm și înalt de 18 cm, a avut cupola perforată de o groapă de stâlp de la structura de lemn a gropii G.2, iar mai apoi căpăcuită de platforma de lut galben bătătorit a locuinței L.6 (Pl. XI/1-2). Umplutura cuptorului este cenușoasă, de culoare negru-cenușiu, având în compoziție materiale ceramice lucrate la roată și de mână, de sec. III-IV. Vatra este bine arsă și are un diametru de 1,06 m. Cuptorul a fost în uz într-o etapă anterioară funcționării gropii de provizii G.2, fiind foarte probabil contemporan cu locuința L.1.

Șanțul de fundație, probabil al unui gard din nuiele împletite, pornește din profilul estic al secțiunii S.1 și iese la metrul 6,30 al profilului sudic al secțiunii S.2 (Pl. X/1). Șanțul a fost surprins la adâncimea de -0,40 m, având o lățime medie de 20-30 cm și o adâncime de -0,51 / -0,56 m față de nivelul actual de călcare. Materialele ceramice din umplutura brun-gălbuie aparțin secolului III-IV. Șanțul are în interior și în exterior (acolo unde gardul probabil ceda) gropi de stâlpi de mici dimensiuni (diam. de 10-20 cm). Gardul a avut o împletitură de nuiele, cu lipitură de lut la bază, tehnica care s-a păstrat și în ziua de astăzi (Pl. X/2).

Primele cercetări arheologice întreprinse la Foeni-Seliște au oferit informații stratigrafice interesante și un material arheologic, îndeosebi ceramic, foarte numeros. Deosebit de valoroase din punct de vedere științific sunt fragmentele ceramice ce atestă schimburi intense cu Imperiul roman: amfore, *terra nigra*, *terra sigillata*, imitații de *terra sigillata* și *terra estampata*. Întregesc tabloul acestor importuri fragmentele din piatră de rășniță și fibula de bronz cu picior întors pe dedesubt (Pl. III/3), tipul Patek J.1, databil cel mai devreme la începutul sec. III d.Hr.⁹, dar piesa noastră are arcul din fier, semn al unei reparații sau reutilizări a ei într-o perioadă ulterioară, situație ce poate extinde datarea până spre sfârșitul sec. III – începutul sec. IV d.Hr. O descoperire similară, a unei fibule cu picior întors pe dedesubt, a fost făcută la mormântul de războinic sarmatic, datat la sfârșitul sec. II d.Hr. – prima jumătate al sec. III d.Hr. din necropolă, punct „Cimitirul ortodox”¹⁰.

Interesante sunt de asemenea câteva fragmente ceramice șlefuite în formă de jetoane pentru un joc (Pl. III/5), probabil barbut, semn al unui alt împrumut din lumea romană, chiar și în modul de a se distra al barbarilor

sau de a petrece timpul liber.

În cadrul ceramicii, se poate spune după aceste prime săpături că, la Foeni – Seliște, predomină ceramica cenușie și cenușie-negricioasă în proporție de 80 %, dar trebuie menționat faptul că, per total, avem de a face cu vase mici și mijlocii și mai rar cu chiupuri sau oale borcan mari¹¹ (Pl. IV/1-3). O altă caracteristică demnă de menționat este dominația clară a fragmentelor ceramice lucrate la roată rapidă, aprox. 70 % din marfă, restul fiind reprezentat de vasele lucrate cu mâna, grosiere și în general prost arse, care reprezintă mai ales o categorie specială de vase: cățui, pahare, capace, farfurii, tăvițe, oale borcan sau vase miniaturale (Pl. IV/4-5). Majoritatea lor au suferit arderi secundare.

Prezența unei necropole sarmatice încă de la sfârșitul secolului II sau poate prima jumătate a secolului III d. Chr. în imediata apropiere de așezarea de la *Seliște* (la aproximativ 3 km, în punctul *Cimitirul ortodox*), sugerează o posibilă atribuire etnică a acestei așezări. Viitoarele cercetări arheologice ale acestei așezări vor contribui la validarea acestei ipoteze.

Putem spune că după primele sondaje efectuate la Foeni, în punctul numit „Seliște”, situl arheologic de sec. III-IV d.Hr. merită toată atenția în vederea unor cercetări sistematice, rezultatele fiind promițătoare. Densitatea de locuințe și gropi indică o locuire intensă și de durată în zonă, precum și probabilitatea existenței unui sistem de delimitare a proprietății din imediata vecinătate cu ajutorul unui gard din nuiiele împletite.

Alexandru Szentmiklosi
Muzeul Banatului Timișoara
Piața Huniade, nr. 1,
300002, Timișoara
E-mail: szentmiklosi@yahoo.com

Călin Timoc
Universitatea de Vest, Facultatea de Litere, Teologie și Istorie,
Str. V. Pârvan nr. 4
Timișoara

NOTE

1. Terenul aparține d-lui Emil Călugăr din com. Foeni căruia îi mulțumim pentru deosebita amabilitate de a permite accesul și efectuarea sondajului arheologic.
2. Cercetări de teren efectuate în anii 1992-1996 și 2004 de către Fl. Drașovean și subsemnatul.
3. Nu a fost confirmată existența unei așezări Cruceni Belegiș, însă în imediata apropiere (aprox. 2 km), în punctul numit de localnici „Gomila Lupului”, cercetările arheologice recente au surprins o așezare aparținând acestei culturi (fazele I-II).

4. La cercetările arheologice efectuate de Muzeul Banatului din Timișoara au participat, alături de prof. Anabela Geangu, studenți și absolvenți ai Universității de Vest din Timișoara și ai Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.
5. Medeleț Fl., Bugilan I., 1987, 131-132, s.v. *Foeni*, nr.8 și 10; Benea D., 1996, 253, nr.67; Tănase D., 2000, 193, 207.
6. Mare M., 2004, 174, nr.106.
7. Coordonatele GPS sunt: colțul de NV - 45°31'264'' și 20°51'330''; colțul de NE - 45°31'268'' și 20°51'336''; colțul de SV - 45°31'261'' și 20°51'332''; colțul de SE - 45°31'265'' și 20°51'337''.
8. Cuțitele în așezările de sec. III-IV aparțin pieselor de uz casnic și se găsesc atât în locuințe, cât și în morminte și sunt purtate atât de femei cât și de bărbați (Vaday, A.H., 1989, 119).
9. Patek E.V., 1942, 137.
10. Tănase D., 2000, 196, Fig.2/3.
11. Situație asemănătoare a fost constatată și pentru așezarea de sec. III-IV, de la Freidorf – Timișoara (Benea D., 1997, 60).

BIBLIOGRAFIE

- Benea D.**, 1996, *Dacia sud-vestică în secolele III-IV*, Ed. De Vest, Timișoara (1996).
- Benea D.**, 1997, *Quelques observations sur la ceramique de l'agglomeration daco-romaine de Freidorf – Timișoara*, în *Etudes sur la ceramique romaine et daco-romaine de la Dacie et de la Mesie Inferieure*, Timișoara (1997), p. 55-76.
- Mare M.**, 2004, *Banatul în secolele IV-IX*, Ed. Excelsior Art, Timișoara (2004).
- Medeleț Fl., Bugilan I.**, 1987, *Contribuții la problema și la repertoriul movilelor de pământ din Banat (Zur Frage der Erdhügel im Banat; Problemstellung und Fundaufnahme)*, în *Banatica*, IX (1987), 87-198.
- Patek E.V.**, 1942, *Verbreitung und Herkunft der römischen Fibeltypen in Pannonien*, Budapest (1942).
- Tănase D.**, 2000, *Pătrunderea sarmaților în vestul Banatului în lumina noilor descoperiri arheologice (Die Ankunft der Sarmaten in westlichen Banat im Lichte neuerer archäologischen Entdeckungen)*, în *SCIVA*, 51, 3-4 (2000), 193-208.
- Vaday A.H.**, , *Die sarmatische Denkmäler des Komitats Solnok*, Budapest (1989).

DIE ARCHÄOLOGISCHE AUSGRABUNGEN VON FOENI, ORT „SELIȘTE”

Zusammenfassung

Die Existenz des Siedlung von 3.-4. Jh. n.Chr. im Foeni, Ort „Seliște” wurde archäologisch mit Hilfe der Felduntersuchungen festgestellt.

In 2004 hat man die ersten Kontrollausgrabungen begonnen, um ein Bild über die Stratigrafie des Ortes zu haben. Infolge dieser Forschungen wurden 6 Wohnungen in Sektionen gefangen und mehrere Gruben, einige

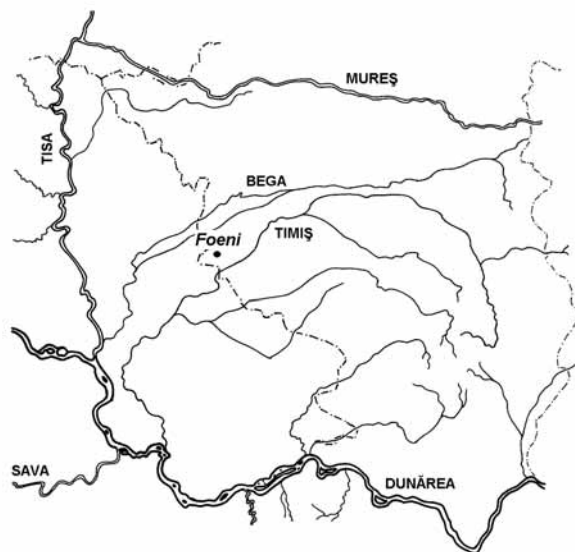
davon von einem Zaunnetz rundherum um einer Wohnung bezeichnet.

Die archäologischen Materialien sind meist Keramikscherben von rad- und handgemachte Waren, typisch für die Siedlungen des 3.-4. Jh. n.Chr. Interessant sind aber die Importwaren des römischen Weltes, die hier, im *Barbaricum*, gefunden waren: Amphoren, *Terra Sigillata*, *Terra Sigillata* Nachahmungen und *Terra Stampata*.

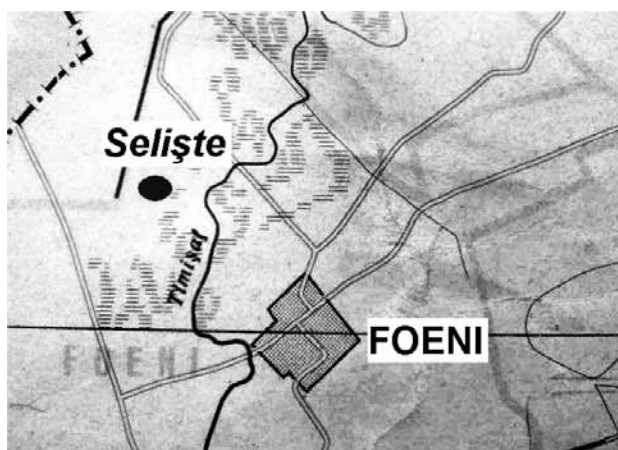
Für die Bestimmung der Chronologie, der Siedlung wichtige Daten gibt uns den Fund eines Bronzefibel mit umschlagenem Fuss, die aber ein Eisendrahtresort hat. Die Datierung in dieser Falle geht zwischen Ende des 2. Jh. n.Chr. – Beginn des 3. Jh. n.Chr.

Die Anwesenheit einer Nekropole, von Ende des 2. Jh. n.Chr. oder erste Hälfte des 3. Jh. n.Chr., in der nächsten Gegen der Siedlung von *Seliște* (ungefähr 3 Km weit, im „Cimitirul ortodox“ Punkt) suggeriert uns eine mögliche, ethnische Anmerkung dieser Bewohnung. Eine interessante Ähnlichkeit zwischen die Fibelfunde der Foeni Nekropole und Siedlung von 3.-4. Jh. n.Chr. führt uns zu diese Schlussfolgerung. Die zukünftige archäologische Ausgrabungen an dieser Siedlung werden die vorläufige Arbeitshypothesen begründen oder tauschen.

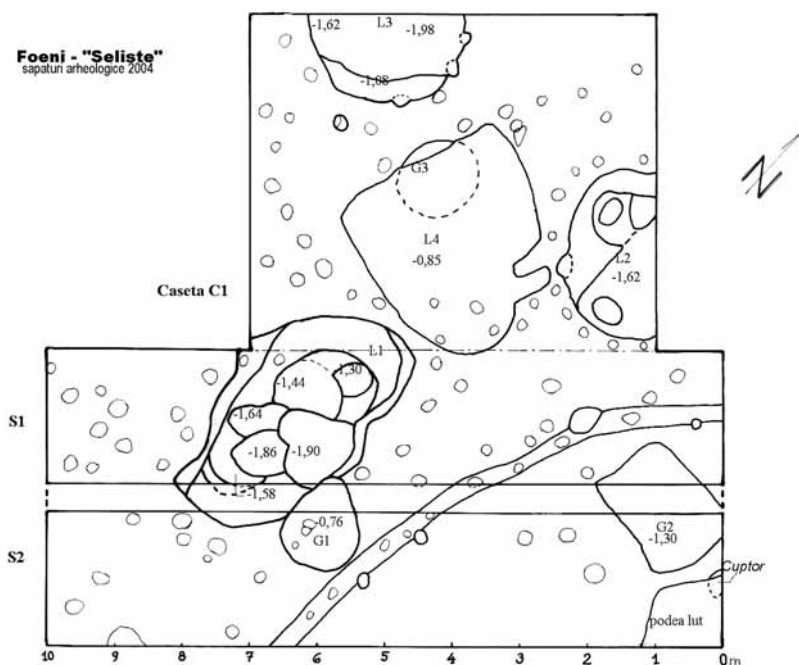
Die meist gefundenen Keramikscherben sind von grauen, schwarz-grauen Farbe und gehören zu der kleine und mittelgrosse Gefässearten, was eine natürliche Situation im Rahmen der Funde aus barbarischen Siedlungen der Alföldgebiet und des Banats darstellt.

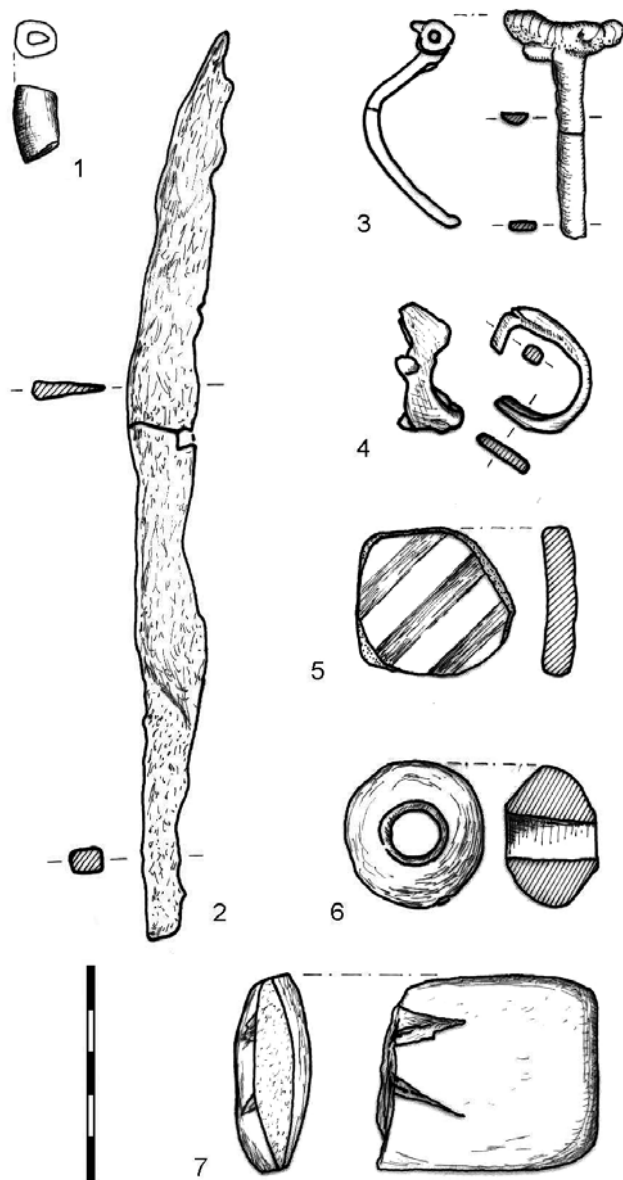
Pl. I / 1 – Harta Banatului cu localitatea Foeni.
Tf. I / 1 – die Karte des Banats und die Ortschaft Foeni.

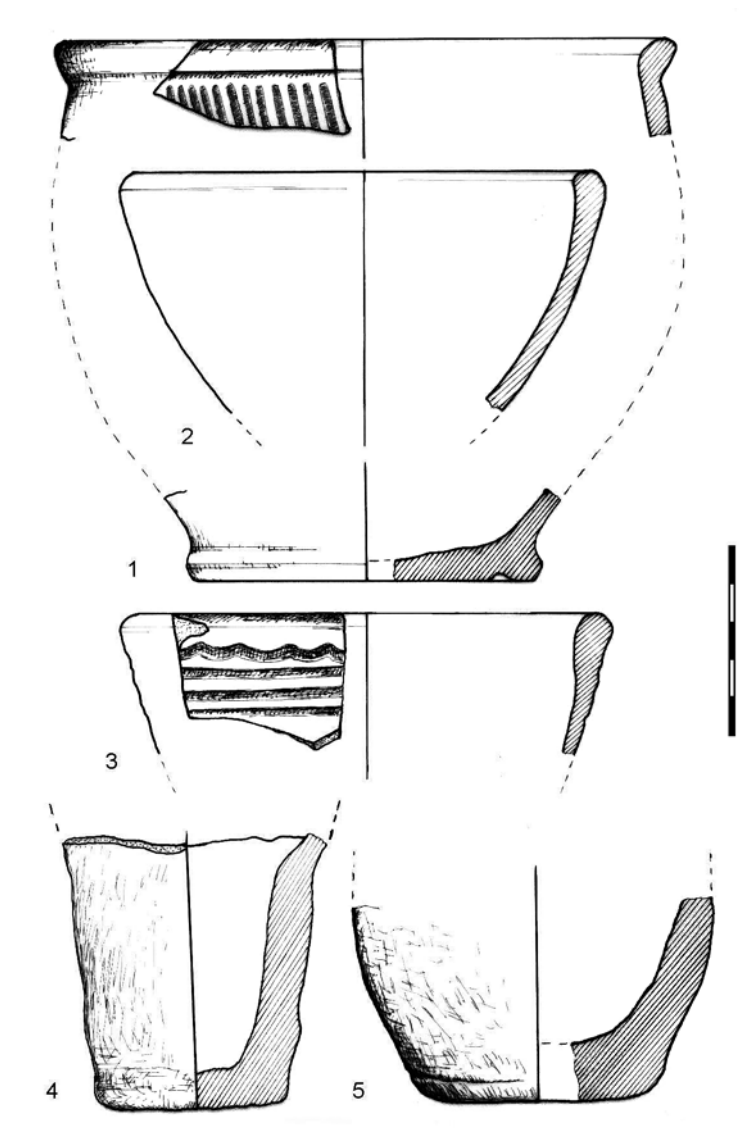
Pl. I / 2 – Localizarea punctului arheologic *Seliște* față de localitatea Foeni.
Tf. I / 2 – Der archäologische Punkt *Seliște* im Bezug mit der heutigen Dorf Foeni.

Pl. II – Planul săpăturii de la Foeni – *Seliște*, campania 2004.
Tf. II – der Plan der Ausgrabungen von Foeni – *Seliște*, campania 2004

Pl. III – Obiecte de sticlă, fier, bronz, ceramică și piatră din săpătura arheologică.
Tf. III – Gegenstände aus Glas, Eisen, Keramik und Stein aus der archäologischen Ausgrabungen.

Pl. IV – Fragmente ceramice cenușii tipice sec. III-IV și vase miniaturale lucrate cu mână descoperite în săpătura arheologică.

Tf. IV – Graue Keramikscherben typisch für den 3. – 4. Jh. n.Ch. und kleine handgemachte Gefässe in die archäologische Ausgrabungen gefunden.

Pl. V / 1 – Vedere generală a săpăturii.
Tf. V / 1 – Gesamtansicht der Ausgrabungen.

Pl. V / 2 – Locuința L.1/2004.
Tf. V / 2 – Die Wohnung L.1/2004.

Pl. VI / 1 – Locuința L.2/2004.
Tf. VI / 1 – Die Wohnung L.2/2004.

Pl. VI / 2 – Locuința L.3/2004.
Tf. VI / 2 – Die Wohnung L.3/2004.

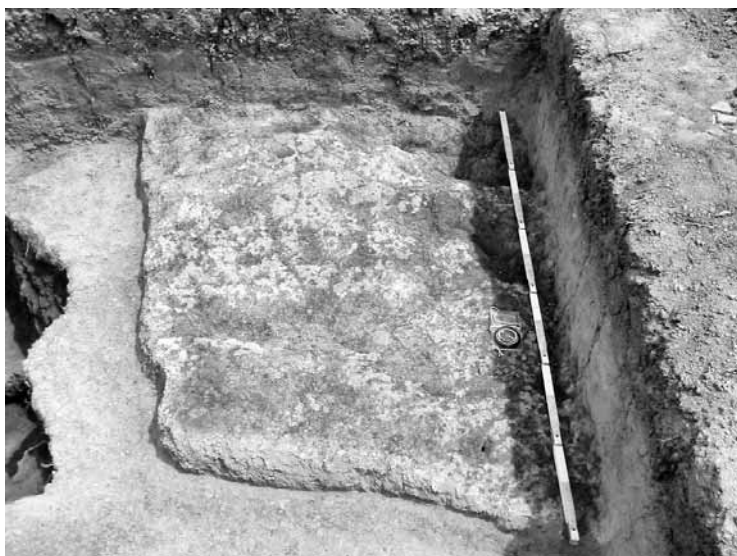
Pl. VII / 1 – Locuința L.4/2004.
Tf. VII / 1 – Die Wohnung L.4/2004.

Pl. VII / 2 – Nivelul de călcare străpuns de groapa de stâlp a locuinței L.4/2004.
Tf. VII / 2 – Trittniveau übersetzt von der Pfalgrube der Wohnung L.4/2004.

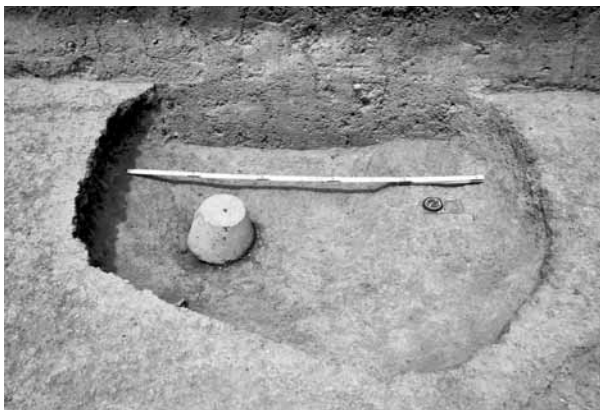
Pl. VIII / 1 – Cuptorul menajer al locuinței L.4/2004.
Tf. VIII / 1 – Gemeinherd der Wohnung L.4/2004.

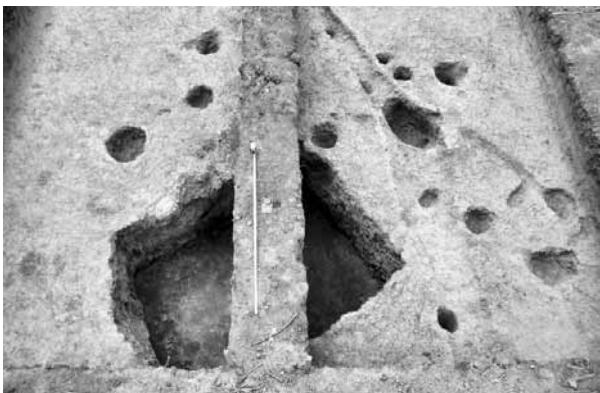
Pl. VIII / 2 – Podea de lut a locuinței L.6/2004.
Tf. VIII / 2 – Erdfussboden der Wohnung L.6/2004.

Pl. IX / 1 – Profilul sudic al secțiunii S.2 în dreptul locuinței L.5/2004.
Tf. IX / 1 – Südlicher Durchschnitt der Sektion S.2 in der Stelle der Wohnung L.5/2004.

Pl. IX / 2 – Groapa G.1/2004.
Tf. IX / 2 – Die Grube G.1/2004.

Pl. X / 1 – Groapa de provizii G.2 și șanțul de fundație (probabil gard).
Tf. X / 1 – Die Nahrunggrube G.2 und die Fundamentgrab (vielleicht Zaun).

Pl. X / 2 – Gard impletit din nuiele contemporan (localitatea Dieci, jud. Arad).

Tf. X / 2 – Der heutige Geflechtzaun aus Ruten (Ortschaft Dieci, Kreis Arad).

Pl. XI / 1 – Groapa de provizii G.2 și cupola dezvelită a cuptorului menajer.

Tf. XI / 1 – Nahrungsgrube G.2 und die ausgegrabte Kupole des Gemeinherdes.

Pl. XI / 2 – Bolta și vatra cuptorului surprinse în profil.

Tf. XI / 2 – Die Kupole und der Feuerherd des Ofens in Sektion gefangen.